

5. Gall, A. J., Burrough, E. R., Zhang, D. R., Magstadt, Yim-Im W., Stevenson, G. W., Derscheid, R. J., Piñeyro, P., Zheng, Y., Li, G. & Olds, J. E. (2020). Identification and correlation of a novel siadenovirus in a flock of budgerigars (*Melopsittacus undulates*) infected with salmonella typhimurium in the United States. *Journal of Zoo and Wildlife Medicine*, 51(3), 618-630. doi: [10.1638/2019-0083](https://doi.org/10.1638/2019-0083)
6. McRee, A. E., Higbie, C. T., Nevarez, J. G., Rademacher, N. T. & Tully, T. N. (2017). Mycobacteriosis in captive psittacines: a brief review and case series in common companion species (*Eclectus roratus*, *Amazona oratrix*, and *Pionites melanocephala*). *Journal of Zoo and Wildlife Medicine*, 48(3), 851-858. doi: [10.1638/2016-0176.1](https://doi.org/10.1638/2016-0176.1)
7. Snyder, J. M. & Treuting, P. M. (2014). Pathology in practice. Adenocarcinoma of the proventriculus with liver metastasis and marked, diffuse chronic-active proventriculitis and ventriculitis with moderate *M. ornithogaster* infection in a budgerigar. *Journal of the American Veterinary Medical Association*, 244(6), 667-669. doi: [10.2460/javma.244.6.667](https://doi.org/10.2460/javma.244.6.667)
8. Tunca, R., Toplu, N., Kirkan, S., Avci, H., Aydoğan, A., Epikmen, E.T. & Tekbiyik, S. (2012). Pathomorphological, immunohistochemical and bacteriological findings in budgerigars (*Melopsittacus undulatus*) naturally infected with *S. gallinarum*. *Avian Pathology*, 41(2), 203-209. doi: [10.1080/03079457.2012.663076](https://doi.org/10.1080/03079457.2012.663076)
9. Westfahl, C., Wolf, P. & Kamphues, J. (2008). Estimation of protein requirement for maintenance in adult parrots (*Amazona* spp.) by determining inevitable N losses in excreta. *Journal of Animal Physiology and Animal Nutrition* (Berl). 92(3), 384-389. doi: [10.1111/j.1439-0396.2008.00814.x](https://doi.org/10.1111/j.1439-0396.2008.00814.x)

УДК 636.93,614.9,611:591.4

ОСОБЛИВОСТІ КИШЕЧНИКА НУТРИЙ

Фесенко І.А., кандидат ветеринарних наук, ст. викладач, Державний біотехнологічний університет, м. Харків, Україна

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-6076-5545>

Для реалізації державної аграрної політики України з забезпечення продовольчої безпеки країни необхідне створення сучасних технологій виробництва продукції на основі нових теоретичних досліджень та практичних рішень, що забезпечать розвиток тваринництва. Таким критеріям відповідає нутрієвництво. Розведення нутрій як бізнес вважається одним із нових та популярних видів малого бізнесу у тваринницькому господарстві. [4]

Нутрія (*Myocastor coypus*) схожа на великого щура. Це напівводяний гризун родом з Південної Америки, є стійким до захворювань різної етіології. Довжина тіла тварин становить 50-80 см, хвоста – 35-45 см, маса тіла – 5-10 кг. Самці більші за самок. Нутрії споживають відносно дешеві рослинні корми, є поліциклічними багатоплідними тваринами, що розмножуються протягом усього року і поєднують періоди лактації та вагітності. Завдяки високій інтенсивності розмноження нутрії можуть дати у порівняно короткий термін значну кількість продукції. Завдяки таким біологічним особливостям розведення нутрій є економічно ефективним і заслуговує на розповсюдження галузі на всій території України. [1].

Від нутрій отримують дієтичне м'ясо і якісне хутро. М'ясо нутрії за своєю поживністю і хімічним складом подібне до крільчатини або курятини, багате на повноцінні білки, жири, вітаміни, біологічно активні та мінеральні речовини. Воно не має специфічного смаку і вираженого запаху, тонковолокнисте, соковите, добре піддається тепловій обробці. На якість м'яса не впливають умови утримання тварин. [2]

Апарат травлення забезпечує організм поживними речовинами, визначає стан здоров'я та продуктивність тварин. Дослідження його структурної організації і морфогенезу має особливе значення. Морфометричні показники кишечника нутрії повністю не описані [5]

Метою дослідження було визначення особливостей будови і морфометричних показників шлунку і кишечника нутрій.

Матеріалом для дослідження були шлунки і кишечника від 6 клінічно здорових, стандартного темно-коричневого забарвлення нутрій, самок і самців 12-місячного віку, масою 3,5-4,5 кг. Для вирощування тварини використовували раціон з низькою енергетичною цінністю – зелені корми, варена картопля, сира морква та інше. Методом морфометрії встановлено топографію, визначено форму і зроблено проміри відділів кишечника. Достовірність різниці показників визначено за критерієм достовірності (td) і таблицями Стьюдента

За результатами досліджень встановлено, що шлунок нутрій – однокамерний, кишкового типу, об'ємом до 500 см³. Довжина великої кривизни шлунку становила 279 ± 25 мм, малої кривизни – 44 ± 7 мм.

Під час досліджень у тонкому кишечнику виділили дванадцятипалу, порожню та клубову кишки. Дванадцятипала кишка починається від пілоруса шлунку розширеною краніальною частиною 81 мм у довжину, утворюючи дуоденальну ампулу. Довжина 12-палої кишки склала 375 ± 28 мм, діаметром 19 ± 3 мм. Кишка має складний хід. Порожня кишка підвішена на широкій довгій брижі, має численні петлі. Її довжина становить 3700 ± 321 мм, і діаметр до 24 ± 3 мм. Довжина клубової кишки визначається довжиною її сліпо-клубової зв'язки, кишка має дугоподібну форму. Довжина її склала 418 ± 35 мм, і діаметр 22 ± 4 мм.

Подальші дослідження показали, що товстий кишечник включає в себе сліпу, ободову і пряму кишки. Сліпа кишка сама об'ємна, має широку основу – ампулу, тіло і верхівку, велику і малу кривизну. В стінці кишки є 2 тенії, розміщені близько одна одної, і 2 ряди хаустр, нерівномірного розміру. Розташовується з лівого боку черевної порожнини, більшою кривизною латерально, верхівкою назад, робить одне обертання навколо себе. Довжина сліпої кишки склала 420 ± 37 мм, і діаметр – 73 ± 16 мм в її основі. До верхівки діаметр зменшувався.

Дослідження ободової кишки показали, що вона має висхідне, поперечне і низхідне положення. Висхідна ободова кишка мала дві петлі проксимальну та дистальну. Проксимальна петля розміщується в правій половині черевної порожнини і є досить об'ємною. Дистальна петля висхідної ободової кишки складається з двох паралельних частин, розташованих одна над одною, з'єднаних верхівковим згином, направленим каудально. Проксимальна петля і початкова частина дистальної петлі висхідної ободової кишки має 2 тенії. Через це хаустри нерівномірного розміру. Поперечна ободова кишка робить коло в черевній порожнині. Низхідна ободова кишка підвішена на короткій брижі посередині черевної порожнини і переходить у пряму кишку, яка закінчується анусом, що узгоджується з даними інших дослідників. [5] В поперечній і низхідній ободовій кишці формуються тверді калові маси, що надають кишкам намистоподібного вигляду. Загальна довжина ободової і прямої кишки склала 2150 ± 312 мм. Діаметр висхідної ободової кишки дорівнював 21 ± 2 мм, поперечної і низхідної – 18 ± 2 мм, як і прямої.

Загальна довжина кишечника склала близько 5,7 – 6,2 метрів.

Таким чином, дванадцятипала кишка у нутрії має розширення, якого немає у кролів, проте у нутрії відсутнє розширення клубової кишки, що наявне у кролів. Сліпа і ободова кишка у нутрії схожа за будовою з кишечником інших гризунів. Травний апарат нутрії має характерну будову для тварин, що харчуються соковитими рослинними та іншими кормами з малим вмістом клітковини, що узгоджується з даними інших дослідників. [3, 5]

Бібліографічний список:

1. Кацемба, Н.В., & Складаров, П.М. (2019). Методи визначення оптимального часу осіменіння у нутрій. *Науковий вісник ветеринарної медицини* (2). 6-11.
2. Левченко, М.В. (2023) Розведення нутрій як перспективний напрямок галузі тваринництва. *Продовольча безпека України в умовах війни і післявоєнного відновлення: глобальні та національні виміри. Міжнародний форум. Миколаїв : МНАУ.* 402

3. Ображей А.Ф., & Оненко В.І. (2002) Нутрія. *Одеський аграрний університет*. 64.
4. Сачук Р.М. (2013) Добробут хутрових звірів і кролів: сучасний стан та перспективи розвитку в Україні. *Наук. Вісник ЛНУВМБТ ім. С.З. Гжицького*. 15,3. (57), (3). 422 – 426.
5. W. Pérez, M. Lima, & A. Bielli. (2008) Gross anatomy of the intestine and its mesentery in the nutria (*Myocastor coypus*). *Uruguay. Article in Folia Morphologica*. 67(4). 286–291 <https://www.researchgate.net/publication/23666617>

УДК 658:631.3:619

ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ

Симоненко С.І., кан. вет. наук, доцент, Державний біотехнологічний університет, м. Харків, Україна

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-7046-2943>

Штагер Г.М., старший викладач, Державний біотехнологічний університет, м. Харків, Україна

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-7632-4963>

Ветеринарний фахівець має справу з тваринами, а не з людьми, він або вона щодня стикається зі складними завданнями, що вимагають відмінних знань і практичного досвіду. Це одна з небагатьох професій, які користуються попитом як у містах, так і в сільській місцевості.

«Пацієнтами» ветеринара є не лише домашні тварини, а й велика рогата худоба, сільськогосподарські тварини, птахи, коні, риби і навіть бджоли. Залежно від місця роботи, ці фахівці можуть виконувати широкий спектр завдань.

Основними завданнями ветеринарного лікаря є лікування тварин, а також профілактика захворювань, медичні та косметичні процедури, ветеринарно-гігієнічний догляд. Ветеринарна робота проводиться в клініках і лабораторіях, на відкритому повітрі або на фермах.

Яких людей шукають роботодавці? Ідеальний для роботодавця ветеринарний лікар повинен мати ветеринарну освіту; вміти виконувати медичні процедури; мати любов до тварин, працьовитість, відповідальність і порядність; знати основні нормативно-правові акти та офіційні технічні документи у ветеринарній та зоотехнічній галузях; впевнено користуватися ПК.

Важливо також враховувати досвід роботи молодих ветеринарів. Багато з них не чекають на диплом, а проходять стажування та навчання в Українських агрохолдингах або на фермах за кордоном.

Ветеринарам потрібно постійно самовдосконалюватися, розвивати свої знання та здобувати новий досвід. Молоді фахівці кажуть, що галузь тваринництва стрімко розвивається, компанії орієнтуються на нове обладнання та технології, але університети за ними не встигають.

Сьогодні одним з найважливіших елементів у процесі професійної підготовки майбутніх ветеринарних лікарів є їхня самоефективність. Ця самоефективність спрямована на розвиток професійної компетентності, розкриття потенціалу, що спонукає до подальшого самовдосконалення та орієнтує психічну активність на досягнення ефективних результатів у професійній діяльності.

Слід зазначити, що сьогодні також відбувається раціоналізація структури національної ветеринарної служби та, відповідно до європейських вимог, скорочення чисельності персоналу. За цих обставин, особливо в нових економічних умовах, значна кількість фахівців переходить до приватної практики, зосереджуючи основну увагу на профілактиці та лікуванні. Проте, якими б не були обставини, головна роль навчальних закладів полягає у